

El carrer de Santa Clara

446

El carrer de Santa Clara ocupa actualment l'espai comprès entre la plaça de la Independència i la cruïlla del carrer de Sant Francesc amb la plaça del Gra, paral·lel tothora al riu Onyar, i en els darrers anys s'ha consolidat com el veritable centre comercial del barri del Mercadal.

Antigament el carrer restava dividit en diversos trams i places amb personalitat pròpia, fins i tot reconeguda al nomenclàtor, i no és fins al 1960 que es dona el nom de Santa Clara a tot l'actual recorregut.

Així, durant un temps, el tram entre plaça de la Independència i el carrer de les Hortes rebia el nom de Santa Clara; des d'aquí fins a l'espai conegut com a plaça del Molí era denominat carrer de les Bernardes i des de la plaça del Molí fins a la plaça del Gra se'l coneixia com a carrer de Sant Francesc. Aquest darrer seria canviat diverses vegades: pel 1931 es batejava com a carrer de Pau Casals, el 1940 li era retornat el nom de Sant Francesc; i finalment en el ple de l'Ajuntament del dia 4 de novembre del 1960 es decidia «prolongar el actual nombre de la calle de Santa Clara hasta el comienzo de la actual calle de San Francisco, suprimiendo las denominaciones actuales de calle San Francisco, plaza del Molino, plaza del Mercadal y calle de las Bernardas, quedando las vías a que en el presente responden incluidas en la de Santa Clara».

Com a curiositat, senyalem que l'any 1937, en plena guerra civil, la federació gironina de la C.N.T.-A.I.T. volia que se'n digués carrer de Sacco i Vanzetti.

EL CONVENT DE SANTA CLARA

És ben clar que el nom primitiu del primer tram del carrer va ésser el de Santa Clara, en record del convent del mateix nom, situat a l'actual començament del carrer. Sabem que el primer convent de monges l'havien cons-

El carrer de Santa Clara porta aquest nom des del 1960.

truït prop del baluard anomenat de Sta. Clara l'any 1332, i que fou enderrocat durant el setge del 1653. Amb la indemnització rebuda es procedí a construir el nou convent a l'anomenada casa d'en Grau de Bas, entre el pont de Sant Agustí i el de les Palanques vermelles, començat el 1654 i acabat pel 1703.

Tot i que el 1868 les monges foren expulsades del convent, l'any 1876 hom els restituí la propietat, la qual fou venuda a un particular que hi edificà un bloc d'habitatges.

LES ANTIGUES PLACES

Fins fa ben pocs anys el recorregut del carrer de Santa Clara era puntejat per un seguit de places de poca amplada, bé que d'una antigor remarkable. Tot venint de la plaça de la Independència hom es trobava amb el carrer i plaça de les Bernardes, conjunt que era presidit pel convent de les monges del mateix nom. Actualment desaparegut, el carrer de les Bernardes anava des de la plaça del mateix nom

fins l'encreuament dels carrers de les Hortes i de Santa Clara. Segons la descripció que en fa Josep Grahit i Grau «la línia de cases que afronta amb l'Onyar, segueix la mateixa direcció que aquest. La contrària s'estrenyia per la paret posterior de l'església del destruït convent de clausura de les Bernardes, després de la qual les cases seguien una orientació esbiaixada, de fals escaire, ço que proporcionava al carrer la forma d'embut».

El convent era situat a la plaça, molt espaiós, amb façana de pedra i campanar. Fou destruït l'any 1936, i en el seu solar hi hagué el projecte de fer-hi una gran plaça mercat. Finalment, de l'enderrocament en sorgiria un espai que permetria en primer terme l'eixamplament del carrer de Santa Clara i de les Hortes, i aprofitar-ne una part per tal d'edificar-hi l'Institut Nacional de Previsió. Les obres d'aquest edifici quedaren acabades el 1950 i tingueren un cost de 7'5 milions de pessetes.

També hi havia la plaça del Mercadal, ara parcialment con-

servadora i ocupada tothora per una munió de cotxes. En una paret s'hi pot veure un rètol antic que diu «antiga plaça del Mercadal». Destaca la casa n. 21, amb restes romàniques i sobretot gòtiques, i que el Dr. Jaume Marqués creu que havia estat seu del forn de la sagristia major de la Catedral.

Finalment, la darrera plaça del carrer era la del Molí, a l'actual encreuament amb el carrer del Perill. Antigament rebia el nom de plaça del Mercadal de Baix i comptava amb un conjunt de molins que es movien mitjançant les aigües de la sèquia Monar.

Amb tot, la plaça és més coneguda pel fet que hi ha la central del molí, en la qual l'any 1883 l'enginyer Narcís Xifra i Masmitjà hi féu un primer assaig d'enllumenat elèctric. Hom la conceptua com la central municipal més antiga d'Espanya, i en aquest any de 1986 ha estat agençada per tal de destinar-la novament a la producció d'electricitat tot aprofitant el cabal de la sèquia. Com a dada curiosa assenyalem que l'edifici de la Central del Molí hauria de dur el nom de l'enginyer Narcís Xifra i Masmitjà, veritable artífex de l'enllumenat a Girona, pel fet que en la sessió de l'ajuntament de 12 de maig del 1932 es prenia aquesta decisió en el context d'un homenatge que se li va fer al saló de sessions.

DE L'ARTESANIA AL COMERÇ

El carrer de Santa Clara ja apareix citat des del segle XIV i d'aleshores ençà en tots els fogatges i censos de població que s'han anat realitzant. Això permet de constatar que ha estat de sempre una via artesanal, amb oficis lligats al món del tèxtil, i que és al llarg d'aquest segle quan es consolida com una important via comercial.

Així és en aquests anys quan

es procedeix a la construcció d'alguns equipaments i edificis destacables.

Hi havia, a més dels dos convents esmentats, l'edifici de les peixateries velles, construït a la darrera del segle XVIII i enderrocat a la dècada dels anys quaranta, on se celebrava el mercat de peix que a partir d'aleshores es trasllada a l'actual plaça mercat. El canvi urbanístic del carrer queda explicat en un article de J. Fabre al n. 113 de la Rev. de Girona, la qual cosa ens estalvia d'insistir-hi.

Un altre edifici civil d'interès és l'ocupat actualment per la Caixa de Pensions (1846). Construït per Bru Barnoia, ha estat transformat successivament en els anys 1922-23 i 1939, er primer lloc per Rafael Masó, i en la segona ocasió mitjançant una reforma del seu interior. Havia estat també la Biblioteca Popular per a la dona, i pel 1947 s'hi inaugurà una Biblioteca Pública als baixos, més tard traslladada al carrer del Migdia.

D'altres cases d'interès són la número 53, coneguda com a Casa Cots, amb interessants esgrafiats, obra d'estil noucentista de l'arquitecte Rafael Masó i la casa número 3, que té una façana amb superfície estucada i decoracions d'esgrafiats.

Finalment, cal destacar el conjunt de ponts que permeten d'enllaçar el carrer amb el començament del barri vell. D'aquests destaca el pont de les palanques vermelles, obra d'Eiffel, i el pont d'Isabel II, conegut popularment com a pont de pedra, ambdós del segle XIX.

Antigament hi hagué una fàbrica de ciment de Josep Mª Pérez Xifra, que aprofitava la força motriu de la sèquia Monar i produïa un enrenou considerable. Tanca els anys cinquanta i posteriorment fou enderrocada; al seu lloc, resta un espai que a hores d'ara és emprat per a aparcament de cotxes.

Ramon Alberch i Fugueras

NECROLÒGIQUES

JOSEP BARBI I PAGES

Va morir a Bietigheim (la República Federal d'Alemanya), a l'edat de 58 anys, Josep Barbi i Pagès.

Era casat amb Assumpció Rios. Demà divendres, a les 10 del matí, tindrà lloc la missa exequial en sufragi de la seva ànima, a l'església de Sant Cugat, de Salt.

Que descansi en pau.

FELIPE PARROT I CASANOVAS

Va morir ahir a Figueres, a l'edat de 62 anys, Felipe Parrot i Casanovas. Havia nascut a les Escaules i residia al carrer de Sant Pau, 15 de Figueres.

Era casat amb Elvira Castellà i Pont. Tenia una filla, Francesca.

L'enterrament tindrà lloc avui, a 2/4 d'11 del matí, al cementiri de Figueres.

Que descansi en pau.

MERCEDES SERRANO I ROJO

A l'edat de 54 anys, va morir a Figueres, abans d'ahir, Mercedes Serrano i Rojo. Era natural de Jachaque (Guadalajara) i residia al carrer de València, 3 de Figueres.

Era casada amb Pablo Sanz i Rojo. L'enterrament tindrà lloc avui, a les 12 del migdia, a Jachaque.

Que descansi en pau.

DOLORS MERCADER I CARRERAS

Va morir ahir a Girona, a l'edat de 63 anys, Dolors Mercader i Carreras. Era natural de Vidreres i residia al carrer de Jacint Verdaguer, 64, de Sils.

Era casada amb Josep Aymerich i Guart. Tenia un fill: Joan.

Avui, a les 5 de la tarda, tindrà lloc la missa exequial en sufragi de la seva ànima, a l'església parroquial de

Sils.

Que descansi en pau.

MIGUEL POLINARIO RODRÍGUEZ

Va morir ahir a Salt, a l'edat de 68 anys, Miguel Polinario Rodríguez. Havia nascut a Casariche (Sevilla) i residia al carrer de Torres i Bages, 32 de Salt.

Era casat amb Maria Álvarez i So-

jo. Tenia cinc fills: Miquel, Dolors, Joan, Encarnació i Josep.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc avui, a 2/4 de 4 de la tarda, a l'església de Sant Cugat de Salt.

Que descansi en pau.

CARME GARCIA I FERNÁNDEZ

Va morir a Girona, abans d'ahir, a

l'edat de 78 anys, Carme Garcia i Fernández. Residia al carrer de Santa Clara, 35, de Girona.

Era vídua de Josep Aranegua i Garcia. Tenia dos fills: Josep i César.

Avui a les 11 del matí, a l'església del Mercadal, tindrà lloc la missa exequial en sufragi de la seva ànima.

Que descansi en pau.

SERVEI DE NECROLÒGIQUES

Tel. 21 35 08

Josep Barbi i Pagès

S'adormí en la Pau de Crist, a Bietigheim, a la República Federal d'Alemanya, el dia 9 d'agost del 1.986, a l'edat de 58 anys

A. C. S.

Els seus apenats: esposa, Assumpció Rios; germà, Joan; cosins i parents tots, en notificar-vos tan sensible pèrdua, us preguen un record en les vostres oracions per l'ànima del difunt.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc a l'església parroquial de Sant Cugat, de Salt, demà divendres, dia 15, a les 10 del matí.

Capella mortuòria, C/ Anselm Clavé, 30.

Salt, 14 d'agost del 1986